

**SCURT GHID METODOLOGIC
PRIVIND EXERCIȚIILE
DE DREPT FRANCEZ
PENTRU STUDENȚII STRĂINI**

GUIDES MÉTHODOLOGIQUES

ÉDITIONS HENRI CAPITANT

Scurt ghid metodologic privind exercițiile de drept francez
pentru studenții străini

Scurt ghid metodologic privind exercițiile de drept francez
pentru studenții străini

Scurt ghid metodologic privind exercițiile de drept francez
pentru studenții străini

*Scris de Claire Séjean-Chazal - Profesor de
drept civil și secretar general adjunct al
Asociației Henri Capitant.
Traducere realizată cu ajutorul grupului
românesc.*

INDICE

INDICE	5
INTRODUCERE.....	7
SFATURI GENERALE.....	9
ESEUL	15
COMENTARIUL DE TEXT	21
FIȘA DE JURISPRUDENȚĂ	25
PREALABILĂ COMENTARIULUI UNEI O HOTĂRÂRI JUDECĂTOREȘTI.....	25
COMENTARIUL UNEI HOTĂRÂRI JUDECĂTOREȘTI ..	31
SPEȚA	39
BONUS :	49
SFATURI SUPLIMENTARE DE LA STUDENȚII CARE AU SUPRAVIETUIT FACULTĂȚII DE DREPT FRANCEZE...	49
SFATURI BIBLIOGRAFICE	53
ABREVIERI ALE PRINCIPALELOR REVISTE JURIDICE .	53

Scurt ghid metodologic privind exercițiile de drept francez
pentru studenții străini

INTRODUCERE

Studenții străini care vin să studieze în Franța își exprimă adesea dificultățile serioase pe care le-au întâmpinat atunci când s-au confruntat cu metodologia franceză. Aceasta este, în general, explicată în broșurile destinate studenților din primul an și este (prea?) rapid considerată ca fiind dobândită. Ea nu este niciodată explicată în sine, ci doar schițată atunci când se notează un subiect.

De asemenea, studenții străini se declară nedumeriți cu privire la structura binară adesea considerată necesară de juristul francez, pe care însă ei nu reușesc să o adopte decât cu frustrare.

Dacă vă identificați cu oricare dintre aceste experiențe sau dacă doriți să vă continuați studiile juridice în Franța, aceste câteva pagini au rolul de a vă ghida în învățarea metodologiei "à la française".

În cursul studiilor de drept la o universitate franceză, studenții vor întâlni o serie de exerciții utilizate atât în cadrul seminarelor, cât și la examene. Stăpânirea acestor exerciții este o condiție prealabilă pentru a reuși, deoarece o lucrare care nu respectă cu strictețe metodologia nu poate primi o notă de trecere. Totodată, respectarea scrupuloasă a metodologiei este prima cheie a succesului. Principalele exerciții sunt :

- eseul
- comentarii de texte sau de articole de lege
- fișa de jurisprudență (prealabilă comentariului unei hotărâri judecătorești)
- comentariul unei hotărâri judecătorești
- speța (*le cas pratique*)

Aceste exerciții corespund unor obiective diferite în procesul de învățare al studentului: identificarea mizei unei probleme juridice, mobilizarea cunoștințelor pe un subiect interdisciplinar, aprecierea domeniului de aplicare a unei hotărâri judecătorești, găsirea unei soluții la o problemă practică... și adresarea continuă a problemelor corecte, demonstrând astfel că dreptul nu este o știință exactă.

Obiectivele specifice fiecărui exercițiu vor fi detaliate în fișe metodologice separate.

Cu toate acestea, există anumiți pași care sunt esențiali pentru orice lucrare bună, iar aceștia vor fi explicați în prealabil în câteva sfaturi generale.

SFATURI GENERALE

În primul rând, întrucât toate profesiile juridice necesită o bună cunoaștere a limbii franceze și a scrisului, această competență este apreciată de viitorii avocați încă din facultate. Prin urmare, calitatea ortografiei și a exprimării în limba franceză este fundamentală. La unele examene, există în lucrare o căsuță specială pentru a identifica studenții care nu sunt francofoni: dacă acesta este cazul, nu ezitați să o bifați!

Prezentarea trebuie să fie meticuloasă, deoarece lucrarea este singura "imagine" scrisă pentru examinator. Pentru a realiza acest lucru, asigurați-vă că scrisul dumneavoastră de mână este lizibil și regulat. Trebuie evitate tăieturile. Trebuie evitate asteriscurile și alte trimiteri încrucișate: acestea reflectă adesea o problemă în construcția raționamentului dumneavoastră și complică inutil lectura pentru examinator. Luați-vă timp pentru a vă organiza expunerea pe ciornă și renunțați la obiceiul, învățat de la lucrul la calculator, de a insera o dezvoltare în alta (funcția "copy-paste" nu există într-o lucrare de examen).

Introducere

Introducerea lucrării dvs. ar trebui să înceapă cu o frază "atrăgătoare" sau "de atac", menită să atragă și să rețină atenția cititorului. Scopul este, de asemenea, să arătați corectorului, încă din prima propoziție, că ați înțeles subiectul. Puteți folosi un citat, o evoluție (legislativă, tehnologică, a obiceiurilor etc.) sau un eveniment de actualitate (proces mediatizat, reformă etc.). Pe de altă parte, trebuie evitate afirmațiile banale (de exemplu: Din timpuri imemorabile..., Este bine cunoscut faptul că..., Au avut loc evoluții remarcabile în acest domeniu...).

Introducerea trebuie să continue cu o prezentare a subiectului (o primă definiție a termenilor subiectului pentru un eseu; o prezentare a articolului de lege sau a deciziei comentate pentru un comentariu etc.).

În continuare, trebuie prezentat *contextul* subiectului. În acest scop, este util să îl situăm atât în timp (istorie, evoluție legislativă etc.), cât și în spațiu (drept comparat, influențe europene sau comunitare).

Acest lucru duce la o discuție despre *mizele* subiectului: de ce este interesant? de ce este actual?

În cele din urmă, introducerea trebuie să se încheie cu *anunțarea planului* (în principiu, în două părți), care trebuie să fie marcat clar (I) și (II). O tehnică bună pentru a anunța planul este să scrieți mai întâi una sau două fraze care să explice cele două idei principale, iar apoi să derivați planul din acestea, folosind exact cuvintele care vor fi folosite pentru titlurile I și II. În această etapă, nu trebuie să vă fie teamă de repetiție, care este cel mai bun instrument al unui pedagog!

Conținutul lucrării

Conținutul lucrării trebuie să includă **un plan vizibil**. După anunțarea planului la sfârșitul introducerii, trebuie reprodus titlul primei părți. Fiecare parte va începe apoi cu un anunț al subsecțiunilor care urmează (**A** și **B**) într-o frază sau două, care va continua să ghideze cititorul. Această parte se numește „chapeau”.

Este esențial să arătați această structură a temei, această „coloană vertebrală”, chiar dacă poate fi o surpriză pentru studentul nefamiliarizat. Cu toate acestea, este un lucru pe care juriștii francezi sunt obișnuiți să îl facă. Deschideți orice revistă de drept și articolele sau comentariile hotărârilor judecătorești sunt aproape toate structurate în acest fel: cu un plan vizibil, așa cum se învață pe băncile universității. Astfel, cititorul poate avea o privire de ansamblu rapidă asupra ideilor dezvoltate de autor, înainte de a se lansa într-o lectură aprofundată.

Același lucru este valabil și pentru cerința unui plan structurat, cel mai adesea în formă „binară”, adică în două părți și câte alte două subsecțiuni. Construcția în mai mult de două părți este rară în dreptul francez, deși este greu de găsit justificarea pentru această

regulă. Se invocă uneori dihotomia despre care se spune că este consubstanțială distincțiilor juridice (noțiune-regim, principiu-excepție, persoană-bunuri, mobil-imobil etc.), nevoia de claritate în demonstrație, reducerea oricărei dezbateri la o prezentare binară etc. Mai degrabă decât o regulă justificată prin meritele sale, construcția bipartită ar trebui privită ca o cutumă înrădăcinată în obiceiurile juridice franceze, care ar trebui adoptată, fie și numai pentru a antrena mintea la claritate, sinteză și pedagogie. În realitate, ceea ce este cu adevărat exclus în metodologia franceză este propunerea de raționamente „punct cu punct”. Dimpotrivă, vi se cere să propuneți un proces de gândire bazat pe idei generale care să poată reuni toate elementele necesare pentru a aborda subiectul. Prin urmare, este perfect posibil (cu excepția cazului în care un anumit profesor a dat instrucțiuni specifice în acest sens) să elaborați un plan bazat pe trei idei. Pe de altă parte, nu ar fi justificat să se rețină mai multe: patru idei pot fi adesea reduse la două, iar o împărțire în cinci părți (sau mai multe) nu ar mai satisface cerința de a construi raționamentul în jurul ideilor principale ale subiectului.

Prin urmare, planul ales trebuie să fie cât mai clar posibil: doar citindu-l, examinatorul ar trebui să poată verifica dacă studentul nu s-a abătut de la subiect și dacă a realizat o lucrare corectă, cu o structură logică și dinamică.

Vă întrebați cum să **vă scrieți planul**? Iată câteva sfaturi. Titlurile trebuie să îndeplinească o serie de cerințe:

- Ar trebui să fie scurte. Un rând ar trebui să fie suficient.
- Nu trebuie să conțină verbe conjugate. În schimb, puteți folosi infinitive și participii prezente sau trecute (exemple: agravat, facilitat, a îmbunătăți etc.). De exemplu, nu scrieți „Dreptul răspunderii a evoluat”, ci „Evoluția dreptului răspunderii”.
- Acestea trebuie să exprime o idee specifică subiectului și să nu fie „fungibile”, adică să nu poată fi folosite și pentru o temă având un subiect complet diferit. Așadar, întrebați-vă dacă titlul dvs. ar putea fi aplicat la orice alt subiect: dacă

răspunsul este afirmativ, atunci titlul nu este suficient de specific.

Fiecare titlu trebuie să exprime o idee și numai o singură idee. Titlurile subsecțiunilor trebuie să aducă precizări la ideea generală expusă în titlul de mai sus. De exemplu, A și B trebuie să corespundă unei dezvoltări a ideii exprimate în I sau II. În acest fel, cititorul vă poate urmări raționamentul prin simpla citire a planului.

În tot cuprinsul lucrării, folosiți tranzițiile pentru a trece de la o subsecțiune la alta, reamintind logica argumentării dumneavoastră. Acesta este un efort pedagogic important, pentru a vă asigura că raționamentul dumneavoastră este înțeles.

În cele din urmă, asigurați-vă că părțile lucrării sunt echilibrate. În caz contrar, se poate descoperi o problemă în construcția planului.

Concluzie

O concluzie nu este, în general, necesară pentru exercițiile juridice. Totuși, acest lucru nu exclude un foarte scurt rezumat al celor două idei principale care justifică planul, o deschidere finală pe un subiect mai larg sau o frază finală care să facă referire la fraza de deschidere, creând un efect de "buclă" și oferind un semnal elegant că raționamentul a fost finalizat.

Pe de altă parte, două lucruri trebuie evitate cu orice preț:

- Să reluati, în mod redundant, ceea ce a fost deja explicat în lucrare;
- Să începeți să abordați subiectul în concluzie pentru că v-ați dat seama cu întârziere că ați uitat ceva fundamental în conținutul textului (caz în care este mai bine să vă bazați pe distragerea atenției corectorului - ceea ce este puțin probabil - decât să subliniați dumneavoastră că ați uitat un punct esențial în dezvoltările dumneavoastră...).

Exemplu de structură a lucrării:

<p>[Fin de l'introduction]. La définition de la responsabilité fondée sur la faute, parce qu'elle est large, est de nature à entraîner une responsabilité générale et abstraite. Mais en réalité, on observe que le domaine de la responsabilité pour faute est aujourd'hui concurrencé par les régimes spéciaux. Nous verrons d'abord que le domaine de la responsabilité pour faute continue d'avoir une vocation générale (I), mais qu'en pratique, son application est aujourd'hui concurrencée (II).</p> <p><u>I Une vocation générale</u></p> <p>L'hégémonie traditionnelle de la faute était telle que non seulement elle constituait le fait générateur principal de responsabilité (A), mais qu'elle a également servi de fondement aux faits générateurs (B).</p> <p>A- La faute : un fait générateur de principe</p> <p>[Contenu du A] Transition</p> <p>B- La faute : un fondement pour les faits générateurs spéciaux</p> <p>[Contenu du B] Transition</p>	<p>[Sfârșitul introducerii]. Fiind largă, definiția răspunderii bazate pe culpă poate conduce la o răspundere generală și abstractă. Cu toate acestea, în realitate, putem observa că domeniul răspunderii bazate pe culpă este acum contestat de regimuri speciale. Vom vedea mai întâi că răspunderea bazată pe culpă continuă să aibă o vocație generală (I), dar că, în practică, aplicarea sa este acum contestată (II).</p> <p><u>I O vocație generală</u></p> <p>Hegemonia tradițională a culpei era construită în așa fel încât nu numai că ea era principalul fapt generator care dădea naștere răspunderii (A), dar servea și ca fundament pentru faptele generatoare (B).</p> <p>A- Culpă: o faptă generatoare a principiului</p> <p>[cuprinsul lui A] Tranziție</p> <p>B- Culpă: fundament pentru faptele generatoare speciale</p> <p>[cuprinsul lui B] Tranziție</p>
--	--

<p><u>II Une application concurrencée</u></p> <p>La responsabilité pour faute n'a plus de vocation de principe aujourd'hui, dans les faits, pour deux raisons. Non seulement, le domaine de la faute lui-même a diminué, au profit d'une conception plus objective de la responsabilité, mais les réglementations véritablement spéciales ont proliféré en droit de la responsabilité. Nous envisagerons donc d'abord le développement de responsabilités objectives (A) puis la diversification des responsabilités spéciales (B).</p> <p>A- Le développement de responsabilités objectives</p> <p>[Contenu du A] Transition</p> <p>B- La diversification des responsabilités spéciales</p> <p>[Contenu du B]</p>	<p><u>II O aplicare contestată</u></p> <p>Răspunderea pentru culpă nu mai are astăzi, în practică, vocația unui principiu, din două motive. Nu numai că sfera de aplicare a culpei în sine s-a diminuat în favoarea unei concepții mai obiective a răspunderii, ci și reglementările veritabile cu caracter special s-au înmulțit în dreptul răspunderii. Prin urmare, vom analiza mai întâi dezvoltarea formelor de răspundere obiectivă (A) și apoi diversificarea formelor de răspundere specială (B).</p> <p>A- Dezvoltarea formelor de răspundere obiectivă</p> <p>[cuprinsul lui A] Tranziție</p> <p>B- Diversificarea formelor de răspundere specială</p> <p>[cuprinsul lui B]</p>
---	--

ESEUL "DISSERTATION"

Eseul este un exercițiu în care studenților li se cere să producă o reflecție solidă, structurată și, dacă este posibil, critică asupra unui subiect dat. Acesta evaluează cunoștințele de bază ale studentului, abilitățile demonstrative și capacitatea de argumentare.

Cheia unui eseu de succes este să identifici întrebarea din spatele subiectului și să oferi un răspuns relevant. Prin urmare, eseu presupune să adunați toate informațiile pe care le aveți despre subiect (din cursuri, seminare și orice lectură personală). Cu toate acestea, scopul nu este niciodată de a povesti cursul, deoarece aceasta nu ar fi o argumentație. Aceasta înseamnă că nu trebuie doar să cunoaștem cursul, ci mai ales e necesar ca acesta să fie înțeles. Un eseu bun este acela în care examinatorul poate simți că candidatul a făcut un efort de reflecție. Există mai multe etape ale unui eseu.

Faza pregătitoare :

Pasul 1: Înțelegerea subiectului.

Subiectul este adesea scurt, constând într-o singură propoziție și nu mai mult de două rânduri. Totul este acolo. Subiectul nu trebuie pierdut niciodată din vedere; el trebuie să fie prezent în fiecare moment al eseului.

Înțelegerea semnificației subiectului începe cu *înțelegerea fiecărei cuvânt care* îl compune. Toți termenii trebuie să fie studiați cu atenție.

Începeți prin a căuta definițiile. Fiecare termen din această materie are un înțeles propriu, dar poate avea și un înțeles juridic care diferă de înțelesul comun. Prin urmare, vă va fi util să folosiți atât un dicționar de limbă franceză, cât și un dicționar de termeni juridici.

De asemenea, este recomandabil să studiați antonimele sau sinonimele.

În continuare, analizați *formularea generală a subiectului*, punându-vă câteva întrebări:

-La plural sau la singular?

-Ce conjuncție se folosește: și, sau...?

De exemplu: la un subiect precum "*Judecătorul și contractul*", nu trebuie studiat niciodată un termen și apoi celălalt; scopul subiectului este tocmai de a le pune împreună și de a vedea relația dintre ele, de a le compara.

-Care este sensul verbului folosit în întrebare?

De exemplu, "*putem remedia...?*" sau "*ar trebui să remediem...?*" nu vor implica aceeași argumentație. Același lucru este valabil și pentru "*putem consolida...?*" sau "*care sunt mijloacele de consolidare...?*".

După ce ați făcut acest lucru, puteți face un pas înapoi și să vă uitați la titlu în general. Ce puteți spune deja despre relevanța sa, în special în lumina evenimentelor actuale? Ce dificultăți puteți identifica?

Pasul 2: Colectarea și sortarea informațiilor

Această etapă necesită o înțelegere temeinică a prelegerii susținute de profesor, precum și a aspectelor mai aprofundate abordate în cadrul seminarelor. Având în vedere acest lucru, poate fi util, atunci când se efectuează cercetarea, să se rețină principalele aspecte abordate la curs și principalele dezvoltări ale acestora. Cu toate acestea, nu trebuie să cădeți în capcana clasică de a copia ceea ce știți. Eseul nu este un exercițiu de redare a unor informații, ci de exploatare. Cunoștințele dobândite în cadrul cursului nu au decât rolul de a servi drept bază pentru reflecția personală a studentului, care le va îmbogăți. În acest scop, nu uitați că vi se cere să gândiți în mod transversal: trebuie să vă folosiți cunoștințele din mai multe părți ale cursului și, uneori, din mai multe materii. Pentru a fi metodic, încercați să gândiți subiect cu subiect. Faceți un rezumat rapid, pe ciornă, al conceptelor esențiale pe care le-ați identificat ca fiind legate de subiect.

Din acest moment, trebuie să sortați toate informațiile pe care le-ați adunat. Trebuie să puteți defini mai precis subiectul și să întocmiți o listă cu întrebările și ideile esențiale care vor fi incluse în eseu. Profitați de acest lucru pentru a face o listă pe ciorna dvs. cu exemple care au legătură cu aceste idei și care vor servi la ilustrarea punctului dvs. de vedere (dacă acestea sunt legate de evenimente actuale, și mai bine).

Această activitate de colectare a informațiilor vă va permite să identificați problematica.

Pasul 3: Identificarea problematicii și întocmirea planului.

Aceasta este, fără îndoială, etapa cea mai complicată și cea mai consumatoare de timp (ceea ce va fi valabil și pentru comentariul de text sau al unei hotărâri judecătorești).

Este nevoie de multă concentrare. Problematika este nucleul lucrării, întrebarea la care candidatul își propune să ofere un răspuns relevant bazat pe subiectul propus. Pe baza problematicii identificate, trebuie să se elaboreze un plan logic și bine construit, care să ofere un răspuns clar și bine dezvoltat la întrebarea pusă. Planul este un rezumat al răspunsurilor dumneavoastră la întrebările ridicate de subiect. Pentru a stabili structura prezentării, nu ar trebui, prin urmare, să începeți prin a stabili planul. Ar trebui să începeți prin a căuta răspunsurile la întrebările ridicate de subiect; odată ce ați găsit aceste răspunsuri, planul ar trebui să decurgă în mod logic din ele.

Nu există un plan standard: în primul rând, pentru că fiecare subiect este diferit și fiecare abordare este la fel de valabilă și, în al doilea rând, pentru că pot exista diferite puncte de vedere asupra aceluiași subiect. Cu toate acestea, nu trebuie să ezitați să folosiți planuri foarte clasice, care reprezintă uneori cea mai clară și mai sigură alegere. Acest lucru este valabil pentru subsecțiuni precum: condiții/efecte; noțiuni/regim; cauze/consecințe; înainte/după; formare/executare; de ce/cum; natură/regim; flux/reflux; dezvoltare/declin; principii/limite; drept pozitiv/drept prospectiv etc.

Cu toate acestea, există o serie de precauții care trebuie luate. În primul rând, încercați să ascundeți simplitatea planului în spatele unor titluri care utilizează termenii specifici subiectului tratat. În al doilea rând, simplitatea planului trebuie să fie compensată de o argumentație foarte puternică în cadrul planului, cunoscută sub numele de "barcă".

Cu toate acestea, dacă este posibil și dacă reușiți să faceți acest lucru, întocmiți un plan "ideatic", care arată în sine argumentația pe care o veți face și care este specifică subiectului.

În cele din urmă, feriți-vă de planurile sugerate în mod fals de către subiect, cum ar fi "avantaje și dezavantaje", care vor duce inevitabil la repetiție.

Acest plan trebuie să fie evident. Aceasta înseamnă că titlurile date fiecărei părți (I, II) și fiecărei subsecțiuni (A, B) trebuie să apară clar în lucrarea scrisă.

Faza de redactare :

Pasul 4: Redactarea.

Aceasta este partea cea mai grea a lucrării, care necesită o bună exprimare și o stăpânire perfectă a ortografiei, sintaxei și gramaticii. Mai întâi de toate, **introducerea**. Aceasta ar trebui să prezinte subiectul și să definească limitele acestuia. Ar trebui să fie construită ca o "pâlnie": cu alte cuvinte, ar trebui să meargă de la aspecte generale la cele specifice.

Începe cu o propoziție introductivă legată de subiect (un citat din doctrină, un eveniment actual, un fapt istoric) sau cu o propoziție generală care prezintă subiectul într-un mod cuprinzător.

Acesta continuă cu explicarea subiectului, începând cu definirea termenilor. În cazul în care există o diferență între sensul comun și sensul juridic, începeți prin a explica definiția în limbajul comun

(cea mai generală), apoi treceți la definiția juridică (specifică) sau chiar la definiția specifică pentru subiectul în cauză (de exemplu, "dreptul de suită" are un sens diferit în dreptul garanțiilor sau în dreptul proprietății intelectuale). Dacă aceste aspecte vă sunt cunoscute, nu ezitați să folosiți etimologia termenilor.

În continuare, trebuie să definiți subiectul: ce acoperă și ce nu acoperă. Explicați de ce anumite subiecte vor fi excluse din argumentația dumneavoastră. În principiu, orice excludere este legitimă, atâta timp cât alegerea este justificată din punct de vedere juridic și explicată corespunzător de către student.

Introducerea continuă prin a explica contextul și interesul subiectului. Cum se situează subiectul în spațiu (dreptul comparat)? În timp: cât de actual este? Introducerea poate evidenția interesele istorice sau contemporane ale subiectului. Care este semnificația sa? Ce dezbateri îl înconjoară?

Aceasta este urmată de enunțarea problematicii, de obicei sub forma unei întrebări. Problematika este întrebarea centrală ridicată de subiect, la care eseul dumneavoastră va încerca să răspundă; este firul roșu al demonstrației. Fără o adevărată enunțare a problematicii, eseul nu este adesea decât o recitare a cursului și, prin urmare, nu răspunde la subiect. Problematika poate fi explicată rapid după aceea.

În cele din urmă, introducerea se încheie cu un anunț foarte formal al planului (de exemplu, "prin urmare, ar trebui să examinăm mai întâi [titlul părții I] (I) înainte de a analiza [titlul părții II] (II)"). Luate împreună, aceste evoluții fac din introducere o componentă a eseului destul de mare: aproape la fel de lungă ca o parte.

Metoda de redactare a **conținutului lucrării** nu este specifică eseului și vă puteți referi la sfaturile generale. Totuși, iată câteva sfaturi.

În primul rând, pentru a vă asigura că prezentați cu adevărat un argument și nu doar redați o prelegere, nu ezitați să folosiți în mod

regulat forma interogativă și să oferiți un răspuns. Acest lucru vă forțează să demonstrați și să argumentați, întrerupând în același timp monotonia lecturii pentru examinator. În mod similar, folosiți conectori logici (de exemplu: într-adevăr; prin urmare; invers; atunci; din cauza; din cauza; contrar...).

Apoi, pentru a întări greutatea demonstrației, nu ezitați să folosiți exemple. În principiu, fiecare idee teoretică dezvoltată ar putea fi ilustrată cu ajutorul unei situații concrete. Un singur exemplu este suficient; nu trebuie să le înmulțiți, deoarece lucrarea ar deveni un catalog. Alegeți exemplul cel mai frapant, cel mai amuzant, cel mai actual sau pur și simplu cel pe care îl cunoașteți cel mai bine... Dar fiecare exemplu trebuie să servească o idee expusă anterior.

În cele din urmă, este esențial să acordați atenție stilului lucrării. Propozițiile prea lungi își pierd sensul. Vocabularul juridic trebuie să fie întotdeauna utilizat corect.

În sfârșit, în ceea ce privește **concluzia**, ca orice altă temă juridică, aceasta nu este obligatorie, ci rămâne facultativă, deoarece, la sfârșitul punctului II B, se presupune că argumentația este completă.

COMENTARIUL DE TEXT "COMMENTAIRE DE TEXTE"

Comentariul de text nu este un exercițiu specific studiilor juridice. Cu toate acestea, el este uneori propus și se poate referi la un extras dintr-un text juridic, o lege sau un articol dintr-un cod. Acesta este un exercițiu în care studenților li se cere să analizeze și să explice textul din punct de vedere literal și juridic, folosindu-se de cunoștințele lor de la curs și de la seminar.

Cheia succesului la un comentariu de text este să porniți întotdeauna de la textul care trebuie comentat și să reveniți mereu la el, deoarece scopul este de a oferi o explicație a acestuia. Nu trebuie să scrieți un eseu și nici să vă rezumați la a parafraza textul. Pentru a evita aceste capcane, este util să vă amintiți că un comentariu presupune adăugarea de elemente la text, în scopul de a-i lămuri înțelesul. O rezolvare care pur și simplu reia textul, îl repetă (de obicei, în mod irelevant) sau îl parafrizează (ceea ce înseamnă să spună același lucru ca autorul textului, dar mult mai puțin adecvat) nu poate pretinde o notă satisfăcătoare. În mod similar, o lucrare care nu ar face decât să reia elemente ale cursului în legătură cu subiectul abordat de text nu ar îndeplini cerințele exercițiului și ar risca să se transforme într-o disertație.

Metoda pe care o propunem presupune o rezolvare în cinci etape.

Faza pregătitoare :

Pasul 1: Situatia textului și plasarea lui în context.

Primul pas este să adunați toate informațiile pe care le aveți despre textul care urmează să fie comentat.

Care este contextul său istoric? Cine este autorul său? Dacă este posibil, găsiți informații despre biografia lui și situați-l în raport cu curentul istoric contemporan acestuia (a fost un reformist sau un

clasicist? a împărtășit ideile timpului său? a fost înaintea sau în urma acestuia?). Unde este situat extrasul de text? Provine dintr-un cod? Dacă da, din ce parte a codului? Situați-l în structura codului și în raport cu articolele precedente și următoare... Este un extras dintr-un articol de doctrină? Un articol de presă?...

Pasul 2: Analiza textului.

Pentru a reuși în această etapă, este esențial să citiți și să recitiți textul propus. Vă recomandăm să căutați definițiile principalilor termeni într-un dicționar de limbă franceză și într-un dicționar de vocabular juridic, chiar dacă termenii vă par familiari la prima vedere.

Apoi, trebuie să efectuați o analiză logică și gramaticală a textului. Cu toate acestea, este evident că un text scurt nu poate fi analizat în același mod ca un text lung. În primul caz, fiecare cuvânt contează, iar cuvânt cu cuvânt este esențială și impune dezvoltări pentru fiecare termen. În al doilea caz, trebuie să identificați cuvintele sau expresiile cele mai semnificative, cele care transmit cel mai bine sensul general al textului. De asemenea, trebuie să determinați structura textului, atât cea materială, cât și cea intelectuală. Conține două, trei sau mai multe părți? Este vorba de o opoziție, un paralelism, o precizare?

Pasul 3: Compararea textului cu dreptul pozitiv.

Acum trebuie să aflăm care a fost soarta textului sau, dacă este un text recent, care va fi posibilul său destin. În special, puneți-vă următoarele întrebări. Cum a fost interpretat textul? Cum a fost aplicat în practică? Cum a fost el primit de către doctrină? Opinia sau propunerea autorului a avut influență asupra dreptului pozitiv? Este textul încă relevant astăzi? Când a fost adoptat și de ce? A dat naștere la analize doctrinare sau la soluții jurisprudențiale (se poate supune că textul combate sau confirmă o jurisprudență anterioară ori că răspunde unei noi necesități legate de principiul legalității etc.)?

Acest demers trebuie să se bazeze pe cunoștințele personale (din notele de curs, seminare, alte lecturi etc.) despre tema abordată în text. Cunoașteți exemple care să illustreze ideea dezvoltată în text? Ați citit texte care conduc la aceeași soluție sau, dimpotrivă, la una în sens contrar?

Totodată, analiza trebuie să fie însoțită și de o critică personală (pozitivă sau negativă) a conținutului textului. Critica personală, chiar dacă diferă de opinia autorului sau a corectorului, este întotdeauna admisibilă, cu condiția să fie justificată corespunzător. O critică personală nemotivată se rezumă la o judecată de valoare și este foarte dăunătoare pentru calitatea lucrării.

Pasul 4: Faceți un inventar al conținutului comentariului și elaborați un plan.

Aceasta este cea mai lungă și mai sensibilă etapă. Ea solicită capacitatea de organizare și sinteză a studentului. Trebuie să încercați să grupați ideile adunate în a treia etapă în două linii principale de reflexie.

Este recomandabil ca structura lucrării să corespundă cu cea a textului de comentat. În acest scop, o lectură atentă va dezvălui adesea o ruptură logică în text, care poate fi folosită pentru a construi un plan în două părți. În cazul în care textul abordează trei chestiuni distincte care nu pot fi reduse la două, se va justifica un plan în trei părți. Dimpotrivă, patru idei pot fi de obicei reduse la două.

Pentru a vă asigura că sarcina nu se îndepărtează prea mult de text, nu ezitați să folosiți unii dintre termenii acestuia în titlurile planului. Cu toate acestea, planul trebuie să reflecte un comentariu, mai degrabă decât o simplă parafrază. Prin urmare, titlurile secțiunilor (I și II) sau ale subsecțiunilor (A și B) nu trebuie să fie preluate pur și simplu din text, ci trebuie să demonstreze efortul de reflexie asupra textului și să fie personale.

Faza de redactare :

Pasul 5: Redactarea.

Sfaturile generale privind redactarea prezentate mai sus se aplică acestui exercițiu.

Totuși, la acest exercițiu, **introducerea** prezintă o particularitate. Este necesar să se prezinte textul în sine și apoi contextul acestuia, folosind informațiile adunate în timpul fazei pregătitoare. Dacă textul este scurt, citați-l; dacă este lung, rezumați-i conținutul. Indicați data textului, ceea ce știți despre autorul său și contextul general (istoric, în cadrul lucrării etc.), înainte de a identifica problemele pe care le ridică și de a anunța planul comentariului dumneavoastră.

Atunci când scrieți **conținutul comentriului**, este important să vă amintiți că un comentariu de text nu este un eseu. Respectarea aceluiași reguli formale (a se vedea planul lucrării) nu înseamnă respectarea aceluiași reguli de fond. Întrucât comentariul se bazează pe un text, este important să citați din acesta în mod regulat, de preferință în pasaje foarte scurte. Cel puțin, fiecare subsecțiune ar trebui să se bazeze pe un extras din text. În orice caz, comentariul ar trebui să urmărească analiza termenilor comentați, identificarea sensului acestora și analiza domeniului de aplicare, a efectelor și/sau a oportunității sale; cu alte cuvinte, să ofere o valoare adăugată care să aducă o clarificare a textului, mai degrabă decât o simplă reformulare a acestuia.

Nu este necesară o **concluzie**.

FIȘA DE JURISPRUDENȚĂ PREALABILĂ COMENTARIULUI UNEI O HOTĂRÂRI JUDECĂTOREȘTI

“FICHE DE JURISPRUDENCE” (PREALABLE AU COMMENTAIRE DE DECISION DE JUSTICE)

O **fișă de jurisprudență** este o lucrare care vă permite să rezumați și să analizați o hotărâre judecătorească în întregime. De cele mai multe ori, se referă la decizii pronunțate de instanțe superioare (Curți de apel sau de Curtea de Casație), dar metoda este aceeași și pentru o hotărâre dată în primă instanță.

Metoda de rezolvare a acestui tip de exercițiu trebuie să fie însușită rapid, din două motive. În primul rând, o fișă de jurisprudență trebuie întocmită pentru fiecare hotărâre judecătorească reprodusă în materialele de seminar, chiar dacă, pe parcursul studiului, această cerință nu va apărea în mod expres în sarcinile stabilite. Mai presus de toate, fișa de jurisprudență servește, de asemenea, drept introducere la comentariul unei hotărâri judecătorești. Prin urmare, acest exercițiu nu trebuie neglijat.

Întocmirea fișei poate fi descompusă în șase etape esențiale care corespund etapelor procedurii judiciare. Principala dificultate cu care se confruntă studentul în realizarea acestui exercițiu este identificarea, în cadrul deciziei, a elementelor care aparțin fiecăreia dintre aceste etape. Această dificultate este mult redusă pentru hotărârile pronunțate de Curtea de Casație începând cu 2019, întrucât noile norme de redactare prevăd ca aceste etape să fie formalizate în diferite rubrici (fapte și proceduri, examinarea motivelor, răspunsul instanței etc.). În fișa hotărârii, diferitele rubrici trebuie tratate în ordinea indicată mai jos; cu toate acestea, nu este necesar ca acestea să fie evidențiate separat în lucrarea dumneavoastră, deoarece redactarea fișei trebuie să rămână fluidă.

Pasul 1: Prezentarea deciziei.

Această etapă constă în prezentarea deciziei într-o singură frază. Aceasta trebuie să precizeze instanța care a pronunțat decizia, data deciziei și subiectul general abordat (de exemplu, "În această hotărâre din (data), (instanța) a trebuit să se pronunțe cu privire la chestiunea (domeniul abordat)").

Pasul 2: Rezumatul stării de fapt.

Ar trebui să propuneți un rezumat al stării de fapt, care să includă toate faptele și numai faptele. Acest lucru implică rezumarea (dar nu copierea) elementelor de fapt care au condus la luarea deciziei. Este inutil să extrapolați ceea ce se spune sau să inventați ceea ce nu se spune. Rezumatul stării de fapt trebuie să fie redactat în mod obiectiv, ceea ce înseamnă că faptele trebuie să fie calificate din punct de vedere juridic. De exemplu, nu trebuie să se refere la "domnul X..." sau la "doamna Y...", ci mai degrabă la reclamant și la pârât, la vânzător și la cumpărător, la victimă și la persoana responsabilă, la medic și la pacientul său etc. Ideea nu este de a elimina numele părților în scopul protejării anonimatului lor, ci de a arăta de la bun început că înțelegeți relațiile juridice dintre părțile la litigiu.

În general, faptele sunt tratate la începutul deciziei.

Pasul 3: Rezumatul procedurii.

După rezumarea faptelor cauzei, este necesar să se reconstituie, în ordine cronologică, traseul judiciar urmat de părțile implicate înainte de a ajunge în fața instanței a cărei hotărâre este comentată. Pentru fiecare dintre instanțele sesizate anterior, este necesar să se precizeze cine este reclamantul și cine este pârâtul, precum și să se identifice partea în favoarea căreia s-a pronunțat instanța. Pentru a înțelege acest lucru, este uneori necesar să se citească cu atenție întreaga decizie. De exemplu, în cazul în care o hotărâre dată în apel este menționată ca fiind "infirmativă", aceasta înseamnă că

judecătorii de apel s-au pronunțat în sens contrar față de instanța inferioară. În acest caz, trebuie să se relateze și prima decizie. Dacă hotărârea în apel este "confirmativă", aceasta înseamnă că judecătorii din apel au decis în același mod ca și judecătorii din fond, ceea ce trebuie, de asemenea, precizat. În absența unei astfel de precizări, nu trebuie să se facă nicio mențiune cu privire la decizia instanței inferioare. Este greșit să se inventeze elemente procedurale care nu sunt prevăzute în decizie.

În mod firesc, atunci când vine vorba de rezumarea unei hotărâri date în primă instanță, etapa referitoare la parcursul procedural nu are sens.

Pasul 4: Identificarea pretențiilor și argumentelor părților.

Aceasta presupune prezentarea argumentelor și a pretențiilor părților în decizia propusă. În general, în cazul în care întocmiți o fișă privind o hotărâre de respingere pronunțată de Curtea de Casație, va trebui să prezentați argumentele invocate în sprijinul recursului. Dacă este vorba despre o hotărâre de casare, de data aceasta va fi necesar să repetați motivele hotărârii din apel atacate cu recurs. Rețineți că această regulă nu are vocație să se aplice în toate cazurile: în special, nu în cazurile de casare parțială. În cazul în care decizia de comentat vă permite să vedeți atât motivele cererii de chemare în judecată, cât și motivele hotărârii din apel, atunci expuneți aceste argumente contrare.

Pasul 5: Identificarea problemei de drept.

Această etapă este atât cea mai importantă, cât și cea mai dificilă: prin intermediul problemei de drept putem vedea dacă hotărârea este înțeleasă. Trebuie să găsiți întrebarea juridică la care judecătorii au trebuit să răspundă în decizia pe care o studiați. Va trebui apoi să o formulați în termeni generali și abstracți și sub formă de întrebare.

Problema de drept rezultă din confruntarea argumentelor opuse expuse în etapa anterioară. Nu trebuie să cădeți în capcana soluției

ușoare mulțumindu-vă să transformați într-o interogație soluția reținută de instanță. Procedând în acest mod, în unele cazuri, se poate ajunge la o înțelegere greșită a deciziei (în special în cazul respingerii pentru alte motive decât cele avute în vedere de instanța inferioară).

Aceasta este, fără îndoială, cea mai sensibilă etapă a întocmirii fișei de jurisprudență și cea care necesită cea mai multă practică pentru a vă familiariza cu ea. Din perspectiva comentariului (ulterior) al hotărârii judecătorești, problema de drept este similară cu problematica eseului. Aceasta nu trebuie să fie nici prea precisă (caz în care există riscul de a parafraza hotărârea), nici prea vagă (caz în care există riscul de a scrie un eseu). Antrenarea capacității de a identifica problema de drept este indispensabilă.

Pasul 6: Explicarea soluției.

Aici indicați răspunsul dat de instanță la problema de drept pe care ați identificat-o. Acest răspuns apare în *dispozitivul* hotărârii (*anulează* hotărârea sau *respinge* recursul; *infirmă* sau *confirmă* hotărârea primei instanțe etc.), dar mai ales în *motivele* pe care instanța le prezintă pentru a-și justifica decizia. Prin urmare, această etapă este împărțită în două părți.

În primul rând, soluția trebuie să fie precizată în sensul procedural al termenului: casare sau respingere pentru hotărârile Curții de Casație, infirmare sau confirmare pentru hotărârile Curților de apel, admiterea cererii sau respingerea cererii pentru hotărârile date în primă instanță.

În continuare, trebuie să identificăm soluția în sensul juridic al termenului, și anume temeiul juridic al deciziei. Aceasta înseamnă să explicăm modul în care instanța a interpretat legea în vigoare. Aceasta este, de asemenea, o etapă foarte importantă, deoarece pe baza acestei soluții se poate construi eficient comentariul.

Pasul 7 (opțional): Prezentarea, pe scurt, a importanței deciziei.

Atunci când realizați fișa de jurisprudență de sine stătătoare (adică independent de comentariul la decizie), puteți încheia fișa indicând importanța practică și teoretică a soluției. De asemenea, puteți menționa dacă este vorba de o decizie de principiu, de un revirement al jurisprudenței anterioare sau, dimpotrivă, de o soluție consacrată de mult timp.

Dacă vi se cere să scrieți un comentariu, aceste elemente trebuie să fie incluse în conținutul acestuia.

Scurt ghid metodologic privind exercițiile de drept francez
pentru studenții străini

COMENTARIUL UNEI HOTĂRÂRI JUDECĂTOREȘTI

“COMMENTAIRE DE DECISION DE JUSTICE”

Comentariul unei hotărâri judecătorești este un exercițiu în care studenților li se cere să ofere o explicație și o analiză juridică a unei hotărâri judecătorești, folosindu-se de cunoștințele pe care le au de la curs și, în special, de la seminare. Din acest punct de vedere, exercițiul se apropie de metodologia comentariului de text. Prin urmare, în metodologia propusă mai jos, vor fi evidențiate caracteristicile specifice legate de faptul că subiectul comentariului este o hotărâre judecătorească.

Cheia succesului este de a oferi o explicație reală a deciziei care trebuie comentată, fără a se rezuma la a o reformula sau la a reda pur și simplu cursul despre subiectul abordat în decizie. Pentru a realiza acest lucru, este esențial să vă puneți întrebări despre decizia studiată și să le răspundeți în comentariu. De asemenea, este important să nu pierdeți din vedere faptul că ceea ce trebuie explicat este soluția adoptată de instanță. Prin urmare, trebuie să evitați capcana de a comenta (sau, mai rău, de a parafraza) întregul text al deciziei, de a critica deciziile instanțelor inferioare sau motivele cererii de chemare în judecată în sine. Aceste elemente sunt necesare pentru a explica decizia, dar ar trebui utilizate doar în scopul de a clarifica soluția hotărârii pe care o comentați. Unul dintre obiectivele dezvoltărilor viitoare este de a vă oferi instrumentele necesare pentru a vă pune întrebările corecte și pentru a vă îmbunătăți astfel lucrarea.

Este important să urmați pașii de mai jos.

Faza pregătitoare :

Pașul 1: Citirea și înțelegerea hotărârii care urmează să fie comentată.

Începeți prin a citi hotărârea în întregime. Identificați diferitele părți ale hotărârii: faptele, procedura, argumentele, problema de drept și soluția. Această muncă preliminară, care corespunde celei pe care o faceți pentru a întocmi fișa hotărârii, este esențială pentru a înțelege decizia.

Analiza ar trebui să se concentreze pe decizia instanței. Prin urmare, trebuie să procedați în același mod ca pentru un comentariu de text: disecați fiecare cuvânt al soluției, adică, în general, dispozitivul hotărârii, motivarea decisivă și, dacă este cazul, motivarea de principiu.

Pasul 2: Colectarea informațiilor necesare pentru a explica și analiza decizia.

În cazul în care pregătiți exercițiul pentru un seminar, este esențial să vă completați cunoștințele de la curs prin citirea comentariilor asupra deciziei, ceea ce presupune că știți cum să folosiți revistele de specialitate. Această lectură suplimentară vă va ajuta să înțelegeți decizia și vă va permite să găsiți răspunsurile la unele dintre întrebările pe care trebuie să vi le formulați. În calitate de student, nu puteți încă găsi singur toate aceste răspunsuri.

În acest scop, există o serie de șapte întrebări, ale căror răspunsuri sunt susceptibile de a furniza elemente importante de analiză pentru acest comentariu.

-*Întrebarea 1:* Care este adevărata problemă de drept? Trebuie să începem prin a reformula întrebarea pentru a încerca să descoperim ce se ascunde cu adevărat în spatele problemei de drept brute formulate în cauză.

-*Întrebarea 2:* Care este scopul hotărârii? Toate hotărârile judecătorești urmăresc un scop mai mult sau mai puțin clar definit. Acesta poate fi un scop în interesul dreptului sau un scop care depășește dreptul: un scop moral, un scop social.

-Întrebarea 3: Decizia este conformă cu norma pe care o aplică? Toate deciziile se bazează pe un text de lege. Este important să ne întrebăm dacă decizia respectă această normă. În acest context, pot fi identificate două linii de analiză.

În primul rând, respectă decizia *litera* textului? Acest lucru presupune să ne întrebăm dacă decizia respectă textul în lectura sa normală. Răspunsul la această primă întrebare oferă elemente importante în legătură cu decizia care urmează a fi comentată.

În al doilea rând, respectă decizia *spiritul* textului? Dincolo de lectura textului, care este spiritul acestuia? În spatele fiecărei interdicții, fiecărei nulități, se află un interes superior care relevă spiritului unui text. Respectă decizia analizată acest interes?

-Întrebarea 4: Cum se încadrează decizia în ansamblul jurisprudenței? Este o hotărâre care contrazice ceea ce s-a afirmat anterior (hotărâre de revirement)? Este o hotărâre care tranșează o situație nouă? Sau este pur și simplu o hotărâre care reiterează o soluție clasică? Este întotdeauna interesant să examinăm o decizie în raport cu ceea ce o precedă. În cazul în care decizia este contrară: de ce s-au răzgândit judecătorii? În cazul în care decizia este în concordanță cu ceea ce a precedat-o: aduce totuși informații noi sau clarificări?

-Întrebarea 5: Ce s-ar fi întâmplat dacă decizia ar fi fost contrară? Această întrebare permite oferirea unei noi perspective asupra deciziei. Adesea, ea permite să ne dăm seama dacă decizia este în concordanță cu situația prezentă în societate, dacă este în dezacord cu aceasta sau chiar în complet decalaj față de ea.

-Întrebarea 6: Care sunt consecințele juridice, economice și sociale ale deciziei? Adesea este necesar să se meargă mai departe de decizia prezentată. Pe această cale veți găsi argumente în relație cu lumea înconjurătoare; aceste argumente nu vor constitui structura de bază a lucrării, dar o vor îmbogăți. Este întotdeauna de apreciat dacă puteți reorienta o decizie spre actualitate, economie sau viața socială.

-Întrebarea 7: Ce critici pot fi aduse acestei decizii? Aici studentul trebuie să facă un efort critic și de analiză personală.

Decizia trebuie să fie evaluată în lumina dreptului în vigoare (în legătură cu întrebarea 3), precizând dacă este sau nu conformă cu acesta.

Următorul pas este să vă oferiți elemente de apreciere factuală personală. Acest demers răspunde la întrebarea: "*independent de orice considerente juridice, este aceasta o decizie bună?*" Cu toate acestea, trebuie să evitați să faceți orice judecăți de valoare. Un răspuns de genul "*este o decizie bună*", fără argumente care să susțină această remarcă, nu va avea nicio valoare.

În mod obișnuit, răspunsurile la toate aceste întrebări sunt reunite spunând că un comentariu al unei hotărâri judecătorești trebuie să includă trei niveluri de analiză: sensul, valoarea și domeniul de aplicare a hotărârii.

-*Sensul hotărârii*: acest prim nivel de analiză presupune explicarea soluției, a sensului cuvintelor și a raționamentului instanței. Care este temeiul de drept reținut? Ce spune argumentul de principiu dacă nu există o bază textuală? Cum interpretează instanța textul vizat: *a contrario, a fortiori, a pari?*

-*Valoarea hotărârii*: acest al doilea nivel de analiză corespunde aprecierii critice a acestuia, pozitive sau negative. Este coerentă soluția: cu faptele? cu starea de drept? În această etapă putem merge până la întrebarea: soluția pare echitabilă, morală? Pentru a aprecia această valoare, trebuie să comparăm soluția reținută cu cealaltă sau celelalte soluții care ar fi putut fi avute în vedere.

-*Domeniul de aplicare a hotărârii*: această etapă finală presupune determinarea impactului hotărârii în contextul său juridic, temporal și social. Este vorba de o hotărâre de principiu sau de o hotărâre referitoare la un caz concret? Este vorba de o soluție nouă? Un reviriment de jurisprudență? În cazul în care soluția propusă nu este clară, ce clarificări vor fi necesare în viitor? Această decizie ridică,

la rândul său, alte întrebări? Care ar putea fi consecințele acestei decizii: juridice (asupra altor domenii), economice, sociale, practice? Sau care sunt aceste consecințe (dacă hotărârea este veche și știm ce s-a întâmplat în continuare)? A fost adoptată o altă hotărâre sau lege de atunci?

Pasul 3: Întocmirea planului.

Pe baza răspunsurilor la toate întrebările de mai sus, trebuie să elaborați un plan, a cărui construcție ar trebui să fie, în principiu, binară.

Iată câteva sfaturi pentru elaborarea unui plan coerent.

În primul rând, planul nu trebuie să caute în mod particular originalitatea. Există planuri simple și eficiente care nu trebuie evitate, dacă corespund deciziei în discuție (noțiune/regim; principiu/exceptie etc.). În mod similar, dacă decizia se referă la două idei distincte sau la două chestiuni de drept, planul ar trebui să includă în mod logic aceste două elemente. De exemplu, dacă există două considerente decisive, nu trebuie să evitați urmărirea acestui plan al deciziei înseși.

În continuare, este important să se ia în considerare data deciziei. Dacă aceasta este foarte veche sau foarte recentă, planul va trebui să țină cont de această cronologie și va fi posibil să se facă o întregă secțiune fie despre ceea ce a precedat decizia, fie despre ceea ce a urmat acesteia. Atunci când vi se cere să comentați o decizie foarte veche sau foarte recentă, această temporalitate este cea pe care vi se cere să o explicați și să o analizați.

În sfârșit, anumite planuri sunt interzise, deoarece ar face lucrarea studentului irelevantă pentru subiect. Acest lucru este valabil pentru următoarele planuri: I Curtea de Apel - II Curtea de Casație; I Recursul - II Soluția. Întrucât subiectul comentariului este soluția adoptată de instanță (de obicei, Curtea de Casație), jumătate din temă va fi cu siguranță în afara subiectului dacă se urmează unul

dintre aceste planuri. Desigur, argumentele recursului și motivele Curții de Apel trebuie să fie utilizate în conținutul lucrării, dar numai în sprijinul analizei hotărârii care urmează să fie comentată.

Ca regulă generală, nu uitați că titlurile pe care le alegeți trebuie să fie relevante, adică să fie lămuritoare în legătură cu decizia particulară pe care o comentați. Pentru a verifica acest lucru, întrebați-vă dacă acestea ar putea fi aplicate la o decizie pe o temă diferită (de exemplu, "*viitorul deciziei*"; "*soluția criticată a Curții de Casație*" - este bine să criticați, dar este și mai bine să explicați ce criticați).

După ce v-ați definit planul, puneți-vă două întrebări pentru a vă asigura că acesta corespunde cu adevărat așteptărilor exercițiului. Planul abordează problema de drept pe care ați identificat-o? Acoperă planul cele trei niveluri de analiză necesare (semnificație - valoare - domeniu de aplicare)? Dacă răspunsul la aceste două întrebări este afirmativ, atunci puteți trece la eseu.

Faza de redactare :

Pasul 4: Redactarea.

Introducerea, ca în cazul oricărui subiect teoretic, va începe în mod util cu o frază introductivă asupra subiectului, mai degrabă decât să înceapă direct cu fraza de prezentare a deciziei. În rest, introducerea constă în fișa de jurisprudență comentată. Prin urmare, veți repeta etapele prezentate mai sus. Cu toate acestea, diferitele părți ale fișei nu trebuie să apară în mod formal în conținutul lucrării. Introducerea trebuie să fie redactată într-o manieră fluidă. Până la prezentarea chestiunii juridice, tehnica nu diferă de cea a fișei de decizie simplă. Ca parte a comentariului, după ce ați formulat problema de drept la care instanța a trebuit să răspundă, ați putea formula o problemă mai generală, care vă va permite să analizați hotărârea într-un context mai larg. Cu toate acestea, aceasta nu trebuie să fie prea amplă, altfel este un semn că veți scrie un eseu pe această temă, mai degrabă decât un comentariu al hotărârii.

După ce ați expus problemele, la sfârșitul introducerii, prezentați soluția adoptată de instanță. În cazul în care motivarea este lungă, o puteți rezuma; dacă este scurtă, o puteți cita.

În final, anunțați planul pe care l-ați ales pentru a explica această soluție, într-un mod evident. Folosiți formule flexibile, cum ar fi "mai întâi... [I], apoi... [II]", mai degrabă decât "în prima parte...".

În rest, **conținutul lucrării** trebuie să fie redactat în conformitate cu criteriile dezvoltate în sfaturile cu caracter general. Fiind vorba de un exercițiu de comentariu, sfaturile specifice acestui exercițiu sunt pot fi transpuse: trebuie să vă bazați pe textul comentat. Citați în mod regulat cuvinte din soluție și asigurați-vă că fiecare subsecțiune poate fi legată de un extras din soluție (și nu din decizie).

Ca și în cazul celorlalte teme teoretice, **nu este** necesară o **concluzie**.

Scurt ghid metodologic privind exercițiile de drept francez
pentru studenții străini

SPEȚA

“CAS PRATIQUE”

Speța, cunoscut și sub numele de "consultație juridică", este un exercițiu specific disciplinei juridice, în care studentul este rugat să rezolve o situație juridică conflictuală, așa cum ar trebui să facă un avocat în practică. Acest exercițiu permite atât evaluarea cunoștințelor de bază ale studentului, cât și capacitatea acestuia de a identifica problema de drept care trebuie rezolvată și de a răspunde la aceasta folosind metoda silogismului.

Cheia succesului în rezolvarea unei spețe constă în capacitatea de selecție a situațiilor de fapt oferite în enunț, de a identifica cu precizie problema care trebuie rezolvată și de a se baza pe regula de drept corectă. Situația juridică conflictuală trebuie analizată în mod exhaustiv, dar această analiză trebuie să se limiteze exclusiv la rezolvarea ei juridică: este inutil de a reda toate cunoștințele pe care le-ați dobândit în cadrul cursului pe tema dată (evoluția istorică a unei reguli de drept nu este de niciun folos pentru rezolva o speță conform dreptului pozitiv). O modalitate de a evita această capcană este să vă puneți în pielea unui avocat și să răspundeți la cererea clientului dumneavoastră. Acest lucru presupune să uitați că sunteți student, care este adesea tentat să îi arate profesorului său că are cunoștințe. O astfel de abordare poate fi periculoasă deoarece, adesea, îi poate determina pe studenți să răspundă la întrebări care nu sunt cerute sau chiar să apere poziția adversă, chiar dacă enunțul speței precizează, în general, cine vine să vă consulte și, prin urmare, pe cine trebuie să apărați.

Trebuie ținut cont de faptul că acest exercițiu vă cere să vă demonstrați capacitatea de a analiza rațional. Uneori, mai multe soluții pot fi corecte, iar dacă silogismul dumneavoastră este corect argumentat juridic, lucrarea va fi evaluată pozitiv, chiar dacă nu este neapărat soluția pe care profesorul a avut-o în minte când a scris subiectul.

Rezolvarea unui spețe cuprinde mai multe etape, care corespund celor ale silogismului și, în general, etapelor care trebuie urmate în redactarea temei.

Faza pregătitoare :

Pasul 1: Lectura atentă a enunțului.

Enunțul constă într-o descriere a faptelor, mai mult sau mai puțin detaliate, fanteziste și imaginare. Începeți prin a citi cu atenție și în mod activ enunțul : cu pixul în mână, astfel încât să puteți reține termenii sau indiciile care va trimit cu gândul la ce ați văzut în timpul cursului și să notați imediat pe ciorna dumneavoastră. Aceste elemente nu vă vor fi toate utile, dar acest efort prealabil merită, deoarece, adesea, prima intuiție este cea corectă, altminteri riscați să uitați ulterior unele dintre elementele relevante care v-au trecut prin minte atunci când ați citit indiciile din enunț.

După lectura enunțului, putem întâlni două situații. Prima ipoteză, cea mai des întâlnită, este cea în care una sau mai multe întrebări sunt formulate în mod expres (de exemplu: „Poate domnul X să obțină despăgubiri pentru prejudiciul suferit?”, „Cum poate fi stabilită filiația între A și B?...)? În acest caz, candidatului îi revine sarcina de a răspunde la aceste întrebări, eventual reformulându-le sub forma unei probleme de drept, adică în termeni juridici și fără a face referire la numele personajelor din enunț. În cea de-a doua ipoteză, întrebările nu sunt adresate în mod clar, fiind posibil să vă întâlniți cu o întrebare generală de tipul „*Ce părere aveți despre această situație?*” sau „*Quid juris?*” În acest caz, candidatului îi revine sarcina de a găsi problemele prezente în situația descrisă și de a le rezolva.

Pasul 2 : Identificarea problemelor.

Pentru a identifica problemele, trebuie făcută o selecție a situațiilor de fapt descrise în enunț, astfel încât să fie reținute doar elementele relevante din punct de vedere juridic. Unii profesori vor insera în

mod deliberat elemente factuale care distrag atenția, dar care nu au niciun impact asupra rezolvării juridice a problemei. Aceasta este, în cele din urmă, situația în care un client care nu este jurist consultă un avocat. Așadar, trebuie reținute doar faptele relevante pentru soluționarea speței.

De asemenea, trebuie să vă limitați strict la faptele prezentate în enunț. Este important să evitați capcana de a pierde timp și energie prin extrapolarea faptelor prezentate. Dacă speța dată nu abordează un anumit punct, acest lucru înseamnă că a fost intenția corectorului, așa că nu are rost să inventați alte situații, chiar dacă pare să dea mai multă profunzime speței. Așadar, de îndată ce începeți să gândiți în felul următor : „dacă persoana respectivă ar fi făcut asta, atunci...”, înseamnă că sunteți în afara subiectului.

În cazul unui exercițiu cu o întrebare deschisă, această analiză a faptelor este cea care vă va permite să identificați diversele probleme juridice care apar.

Pasul 3: Găsirea regulii aplicabile.

Aceasta este etapa centrală. Ea necesită nu numai o bună cunoaștere a cursului, ci și o bună stăpânire a instrumentului de lucru adică a codului materiei respective, precum și utilizarea jurisprudenței. Codul nu poate fi asimilat rezumatului unui curs, el poate fi eficient numai dacă este utilizat pentru a completa cunoștințele deja dobândite și dacă a fost utilizat pe perioada studiului individual / recapitulărilor.

Regula de drept aplicabilă problemei trebuie să fie în primul rând un articol de lege. Dar, uneori, legea a fost clarificată sau interpretată prin intermediul jurisprudenței. O hotărâre de principiu (*l'arrêt de principe de la Cour de cassation fr.*) trebuie să precizeze, pe lângă articolul citat, și regula de drept aplicabilă în cauză.

O greșeală frecventă care trebuie evitată cu orice preț este aceea de a se folosi de deciziile găsite în cod în ziua examenului pentru a

rezolva speța dată, deoarece faptele par similare. Aceasta nu este niciodată abordarea corectă, din mai multe motive.

În primul rând, numai hotărârile de principiu pot fi folosite ca o regulă aplicabilă, deoarece sunt singurele care pot fi considerate ca stabilind o regulă de drept. Acestea au fost, evident, menționate în curs și vor fi fost subliniate de dumneavoastră în cod înaintea examenului.

Toate celelalte hotărâri sunt inutile și ar trebui să fie lăsate în afara raționamentului dumneavoastră. În primul rând, în mod evident, dacă o hotărâre nu a fost văzută în cadrul cursului, profesorul nu se așteaptă să o cunoașteți pentru a rezolva speța. În al doilea rând, pentru că reprezintă, probabil, hotărâri singulare (*arrêt d'espèce*) și, prin urmare, nu prezintă niciun interes în rezolvarea speței (vom reveni asupra acestui aspect mai târziu). În al treilea rând, pentru că nu le-ați citit, iar extrasul ales de redactorul codului poate fi înșelător : puteți avea impresia că acesta corespunde faptelor din speța dată, dar acest lucru este foarte rar, iar corectorul va verifica acest lucru.

Dar, mai presus de toate, căutarea unei hotărâri care corespunde situației de fapt în locul identificării regulii de drept reprezintă o eroare gravă în raționamentul unui jurist francez ! În țările de drept continental, punctul de plecare este norma de drept, care se aplică faptelor, niciodată o hotărâre deja pronunțată, care va fi transpusă speței. Dreptul francez nu recunoaște regula precedentului ; un astfel de mod de rezolvare a unei spețe ar fi, prin urmare, profund eronat.

Pasul 4 : Aplicarea regulii de drept la situația de fapt.

Aici este nevoie de reflecție. Această etapă trebuie să răspundă la întrebarea „*cum aplic regula pe care am identificat-o la problema cu care mă confrunt?*” O analiză atentă a regimului și a condițiilor de aplicare a regulii de drept trebuie să ofere un răspuns precis la problema identificată și totodată să aducă un răspuns juridic

coerent. Pentru a rezolva speța, trebuie verificat dacă fiecare condiție, fiecare element al regimului juridic, este sau nu coroborat cu un element de fapt.

Faza de redactare :

Pasul 5 : Redactarea folosind tehnica silogismului.

Rezolvarea speței nu trebuie să răspundă regulilor formale de prezentare cerute celorlalte exerciții. Prin urmare, este inutil să scrieți o introducere și un plan vizibil în două părți. Cu toate acestea, corectorul va aprecia efortul dumneavoastră pentru realizarea unei prezentări. Redactarea dumneavoastră va fi construită în jurul diferitelor probleme ridicate. În cazul în care există mai multe probleme de drept, este recomandabil să le prezentați în mod distinct prin construirea mai multor părți. Astfel, nu este deloc greșit să identificați atâtea părți câte probleme de drept există în speță, chiar dacă există o multitudine de probleme de drept. Echilibrul clasic al planului în două părți nu mai are sens aici.

Redactarea rezolvării speței trebuie totuși să respecte cu strictețe cerințele formale, dar care îi sunt specifice și care respectă etapele silogismului. În cazul în care sunt identificate mai multe probleme, trebuie să se redacteze a *minima* un silogism pentru fiecare problemă.

Rezolvarea fiecărei probleme trebuie să înceapă cu **un rezumat al faptelor** corespunzătoare. Nu se pune problema copierii enunțului. Prima cerință este aceea de a rezuma faptele, astfel încât să fie reținute doar cele relevante. Acest lucru înseamnă, în primul rând, că trebuie să redați doar faptele care sunt prezente efectiv în enunțul speței, fără a adăuga situații ipotetice. În momentul în care folosiți „dacă” (de exemplu, „dacă vânzătorul ar fi făcut asta...”), nu mai răspundeți la întrebare. În al doilea rând, înseamnă că trebuie selectate doar elementele relevante din punct de vedere juridic (exclueți divagațiile fanteziste ale profesorului). În cele din urmă, înseamnă că trebuie prezentate toate faptele care vor fi utile în

rezolvarea problemei cu care vă confrunțați, dar numai acele fapte. Astfel, dacă există mai multe probleme de drept, va trebui să redactați mai multe rezumate ale faptelor : dumneavoastră trebuie să identificați elementele corespunzătoare fiecărei probleme.

A doua cerință : transpunerea acestor fapte în drept. Această etapă pune problema calificării juridice. Speța dată spre rezolvare este redactată într-un limbaj „profan”, ca și cum ar fi vorba de o persoană fără cunoștințe juridice care îi povestește avocatului său problemele sale juridice. Candidatul trebuie astfel, să traducă problemele sale în limbaj juridic. Acesta este și motivul pentru care vi se cere să renunțați la utilizarea numelor părților din cuprinsul enunțului, în favoarea calificării juridice care li se potrivește („doamna X” devine „salariata”; „François” este identificat drept „cumpărătorul”; „vecinul” este calificat drept „terț”...). Acest lucru arată, de asemenea, încă de la primele rânduri, că înțelegeți implicațiile juridice ale situației. Totuși, la acest moment, nu trebuie să anticipați soluționarea juridică a speței . Într-adevăr, atunci când rezumați faptele, realizați în același timp și o parte din calificarea juridică necesară rezolvării speței. Dar această muncă va continua și după aceea, pe parcursul rezolvării speței. Depinde de dumneavoastră, în funcție de speța dată spre rezolvare, să stabiliți, ce este evident pentru calificarea juridică la momentul lecturii enunțului și ce, dimpotrivă, ține de rezolvarea concretă a speței. Pentru orice alt element ce ține de rezolvarea speței va trebui să folosiți silogismul pentru a ajunge la calificarea juridică.

Rezumarea faptelor pertinente este urmată de **problema de drept, adică de** problema care trebuie rezolvată. Aceasta trebuie redactată sub formă unei întrebări, în termeni pur juridici și într-o manieră obiectivă (adică fără a face referire la părțile implicate). Verificați dacă întrebarea juridică pe care o puneți corespunde cu cea a protagonistului care a venit să vă ceară sfatul, pentru a evita să răspundeți la o întrebare care ar permite să apere adversarul... Niciun avocat nu-și poate permite o astfel de situație și, chiar dacă raționamentul dumneavoastră este corect, nu este cel pentru care sunteți căutat.

Odată ce întrebarea a fost pusă, trebuie să trecem la **rezolvarea ei**. În acest moment trebuie respectată metoda **silogismului**. Răspunsul trebuie să fie alcătuit dintr-o premisă majoră (*la majeure*), o premisă minoră (*la mineure*) și o concluzie (*la conclusion*).

Premisa majoră a silogismului (*la majeure*) reprezintă enunțarea regulii de drept aplicabile problemei, care permite rezolvarea ei.

După cum s-a explicat mai sus, în majoritatea cazurilor, regula va fi un text de lege. Prin urmare, trebuie să citați textul sau textele care prevăd normele aplicabile. Fiți precis, nu vă limitați să citați doar numărul articolului. Trebuie fie să copiați textul între ghilimele dacă este scurt, fie să preluați elementele esențiale dacă este lung. Expuneți regimul acestei reguli: principiul și excepția, diferitele condiții de aplicare etc. **De reținut** că trebuie să expuneți numai elementele regimului care sunt relevante, adică utile pentru soluționarea speței, pentru a nu ajunge a realiza un eseu (*une dissertation*). Nu se așteaptă să explicați elemente care nu sunt relevante pentru rezolvarea speței; chiar dacă analizele dumneavoastră sunt corecte, nu veți face decât să pierdeți timp. De exemplu, dacă faptele fac trimitere la dol, ca viciu de consimțământ, nu explicați regimul juridic al violenței, sub pretextul că aceasta este un viciu de consimțământ. Pe de altă parte, dacă există o posibilă îndoială între două calificări, ar trebui să prezentați ambele regimuri, pentru a justifica eliminarea unuia în favoarea celuilalt.

În cazul în care există atât norme de drept speciale, cât și norme generale cu privire la problema în cauză, începeți cu un silogism care să verifice aplicarea normelor speciale. Această logică este impusă de regula potrivit căreia norma specială *derogă* de la norma generală (*specialia generalibus derogant*). Astfel, dacă sunt întrunite condițiile de aplicare a legii speciale, atunci norma generală este în mod necesar înlăturată, astfel încât nu mai este nevoie să se verifice aplicarea ei la speța dată. Dimpotrivă, numai dacă ați demonstrat că legea specială nu se aplică în cazul de față, veți putea justifica aplicarea normei generale.

Uneori, regula de drept a fost interpretată, completată de o hotărâre judecătorească. Prin urmare, în premisa majoră a silogismului, ar trebui să menționați și aceste hotărâri de principiu. De reținut că doar hotărârile de principiu (hotărâri de o valoare importantă) trebuie menționate în premisa majoră. Acestea își găsesc importanța în această parte deoarece, oferă o interpretare a textelor în cauză sau stabilesc o regulă în absența textelor și, ca atare, fac parte integrantă din norma de drept.

În această etapă, prezentarea regulilor de drept aplicabile trebuie să rămână total obiectivă: nu trebuie să vorbiți în niciun fel despre speța care urmează să fie soluționată.

Premisa minoră a silogismului corespunde aplicării scrupuloase a normei de drept prezentate anterior la fapte. Fiecare etapă a regimului descris în partea majorei trebuie să fie raportată la fapte, punct cu punct. Fiecare condiție și excepție trebuie verificată. Pentru a face acest lucru, trebuie să vă referiți la toate elementele de fapt prezentate în enunț care vă permit să faceți aplicarea regulii de drept la fapte. Aveți impresia că această etapă se repetă cu premisa majoră? Nu, dacă ați separat regula de drept, pe de o parte, și aplicarea acesteia la faptele speței, pe de altă parte.

În acest stadiu, și numai în acest stadiu, este posibil să utilizați o hotărâre judecătorească singulară (*arrêt d'espèce*). O astfel de hotărâre nu are forța unei reguli de drept și nu ar trebui să fie inclusă în premisa majoră. Ca atare, nu este utilă pentru rezolvarea speței. Cu toate acestea, dacă aveți cunoștință (după ce ați verificat textul hotărârii în sine) de o hotărâre care corespunde exact faptelor din speța dată, atunci o puteți cita la sfârșitul silogismului dumneavoastră, pentru a vă susține raționamentul. Acesta este un mod de a arăta că aplicarea de către dumneavoastră a regulii de drept la situația de fapt este probabil corectă deoarece, judecătorii au pronunțat deja hotărâri în acest sens. Dar, de amintit că în absența unei reguli a precedentului, juristul francez nu este obligat să gândească în același mod în care ar fi făcut-o un judecător, iar o decizie fără o valoare importantă nu poate fi niciodată folosită ca

bază pentru soluționarea unei spețe. Menționarea unei astfel de hotărâri vă poate asigura, dar nu vă va aduce niciun punct și vă va face să pierdeți timp. Deci, feriți-vă de această tentație, deoarece, în cadrul examenelor, timpul este foarte prețios.

Granița dintre premisa majoră și cea minoră este de netrecut: în premisa majoră nu trebuie să se facă referire la faptele speței; în cea minoră nu există timp pentru a explica o normă de drept.

În final, **concluzia** este o etapă care nu trebuie uitată. Enunțul pune o întrebare, la care candidatul trebuie să răspundă. În cazul în care sunt posibile mai multe soluții, trebuie să precizați care credeți că este cea mai pertinentă, pentru că asta este ceea ce se așteaptă de la un profesionist în domeniul juridic și acesta este scopul exercițiului. Dar să nu credeți că această concluzie, deși fundamentală, este suficientă pentru a răspunde la speța dată! Ceea ce contează în acest exercițiu nu este să oferiți soluția corectă, ci mai degrabă să prezentați un raționament cât mai corect. Trebuie să fiți conștienți de faptul că o concluzie care este cu siguranță corectă, dar care este prezentată fără un raționament juridic corespunzător, nu va permite corectorului să considere că exercițiul a fost finalizat. Pe de altă parte, dacă este prezentat temeiul juridic corect, corectorul va putea constata că raționamentul a fost corect. Din acest motiv, dacă nu vă mai rămâne mult timp la dispoziție, este preferabil să începeți silogismul, chiar dacă asta înseamnă să nu-l terminați: stabilirea corectă a temeiului juridic în majoră va fi întotdeauna soluția cea inteligentă decât să concluzionați direct, cu soluția corectă, dar fără să fi avut timp să explicați temeiul.

Scurt ghid metodologic privind exercițiile de drept francez
pentru studenții străini

BONUS : SFATURI SUPLIMENTARE DE LA STUDENȚII CARE AU SUPRAVIEȚUIT FACULTĂȚII DE DREPT FRANCEZE

În primul rând, felicitări! Dacă citiți aceste rânduri astăzi, înseamnă că ați decis să studiați dreptul în Franța.

După cum veți vedea, studiile de drept în Franța se bazează în principal pe teorie. Exercițiile cu care vă veți confrunta sunt teoretice și foarte academice, dar esențiale pentru asimilarea și controlul raționamentului juridic.

Există cinci tipuri principale de exerciții: eseul (*la dissertation*), comentariul unui text sau articol de lege, fișa de jurisprudență, comentariul unei hotărâri judecătorești și rezolvarea unei spețe (*le cas pratique*). Acestea sunt exercițiile cu care vă veți confrunta în timpul studiilor aici și pe care va trebui să le înțelegeți, să învățați metodologia și să le exersați.

Pentru a vă ajuta să înțelegeți mai bine ceea ce vi se va cere în timpul studiilor universitare în Franța, noi, studenți francezi, obișnuiți cu această manieră de lucru, am redactat o serie de sfaturi pentru a vă ajuta să înțelegeți mai bine obiectivele. Sperăm că următoarele sfaturi vă vor fi utile și că, împreună cu restul acestui ghid, vă vor ajuta să reușiți în studiile dumneavoastră.

- Nu ezitați să **faceți scheme** bazate pe conceptele majore pe care le studiați la curs (sau în manuale). Acest lucru vă va oferi o abordare mai vizuală a ceea ce studiați, ceea ce poate fi util pentru a înțelege o materie.
- La un examen, faceți tot posibilul să **identificați problemele pe care le ridică** enunțul. Nu vă grăbiți. Cu cât petreceți mai

mult timp pentru a diseca întrebarea, cu atât mai multe șanse aveți de a produce ceea ce profesorii doresc de la dumneavoastră și de a evita divagațiile.

- **Utilizați doctrina juridică.** În dreptul francez, doctrina juridică joacă un rol important și este apreciată de către practicienii dreptului. Nu este suficient să lucrați pe baza manualelor și a notițelor pe care le-ați luat în timpul cursului. Căutarea în bazele de date juridice sau în bibliotecă pentru a găsi elemente de doctrină vă va oferi o perspectivă diferită asupra unui subiect și vă va lărgi cunoștințele. Cu cât este mai largă perspectiva pe care o aveți asupra unei anumite noțiuni, cu atât este mai probabil să obțineți o notă mai bună!
- Atunci când studiați o hotărâre judecătorească, nu uitați să țineți cont de **elementele economice, sociale, politice și cazuistice** care îi influențează pe judecători. Nicio decizie nu este luată fără a ține cont de acești factori, fie în mod expres sau implicit. Menționarea acestor elemente în documentul dumneavoastră va lucra cu siguranță în favoarea dumneavoastră!
- **Organizați-vă ideile.** Un element-cheie al metodologiei franceze este forma binară a planului. Acest lucru ar trebui să se reflecte și în procesul dumneavoastră de reflecție. Calitatea va fi întotdeauna mai apreciată decât cantitatea. Nu puteți parcurge întreaga materie într-un singur examen. În schimb, încercați să vă concentrați pe o anumită linie de analiză și să vă organizați cunoștințele în jurul acesteia.
- **Citiți cu atenție întrebarea.** În cazul exercițiilor de comentariu, trebuie să citiți cu atenție textul în cauză pentru a-l valorifica la maximum și pentru a extrage toate elementele care vă vor ajuta să identificați problema de drept. În cazul unui eseu (*la dissertation*), scrieți întrebarea

în mijlocul ciornei și analizați fiecare cuvânt, deoarece fiecare cuvânt va clarifica interpretarea dumneavoastră. asupra subiectului.

- **Realizați un brainstorming** înainte de a începe efectiv redactarea exercițiului. Acest lucru vă va ajuta să vă organizați ideile. Vă recomandăm să notați tot ce știți despre subiect pe o cioră. Apoi, împărțiți o cioră în patru, pentru a reprezenta cele patru părți ale exercițiului dumneavoastră - I. A) și B), II. A) și B) - și încercați să vă împărțiți ideile în cele patru căsuțe.
- **Învățați să vă gestionați timpul**, atunci când exersați acasă sau la bibliotecă, încercați să vă puneți în condiții de examen pentru a vedea dacă puteți respecta timpul acordat. Nu ar trebui să petreceți mai mult de jumătate din timpul permis pe cioră, deoarece faza de redactare este lungă.
- **Efectuați cercetări independente** pentru a completa conținutul abordat la curs. Acest lucru vă va oferi o mai bună înțelegere a anumitor idei, vă va spori cunoștințele prin citirea doctrinei și a jurisprudenței și vă va oferi idei pentru concluzia dumneavoastră și pentru căile de studiu pe care le propuneți.
- **Nu parafrazați textul.** Când vine vorba de comentarea hotărârilor judecătorești, care pare a fi cel mai dificil exercițiu pentru studenții străini, cea mai mare capcană este parafrizarea. Nu vi se cere să copiați ceea ce a spus instanța, ci să analizați decizia acesteia. Formați-vă propriile propoziții în funcție de ideile pe care doriți să le expuneți. Cu toate acestea, vi se permite să citați părți din decizie, între ghilimele, pentru a vă susține raționamentul.

Scurt ghid metodologic privind exercițiile de drept francez
pentru studenții străini

SFATURI BIBLIOGRAFICE

- Association Henri Capitant, G. Cornu (dir.), *Vocabulaire juridique*, PUF, coll. Quadrige 15ème éd., 2024
- Association Henri Capitant, G. Cornu (dir.), *Dictionary of the Civil Code*, LexisNexis, 2014
- *Droit de la France*, Bibliothèque de l'Association Henri Capitant, LGDJ, 2016
- *The Legal system of France*, Library of the Association Henri Capitant, 2020
- H. Fulchiron, L. Heck, *Introduction au droit français*, LexisNexis, 2ème éd., 2020
- N. Blanc, D. Mazeaud, *Méthodes générales de travail*, Lextenso, 4ème éd., 2020

ABREVIERI ALE PRINCIPALELOR REVISTE JURIDICE

- *D.* = Recueil Dalloz
- *JCP* = Semaine juridique (Juris-Classeur Périodique)
 - G* = édition générale
 - N* = édition notariale
 - E* = édition entreprise
 - S* = édition sociale
- *RTDCiv* = Revue trimestrielle de droit civil
- *RTDCom* = Revue trimestrielle de droit commercial
- *Gaz. Pal.* = Gazette du Palais
- *Def.* = Répertoire du notariat Defrénois
- *LPA* = Les petites affiches

Scurt ghid metodologic privind exercițiile de drept francez
pentru studenții străini

Scurt ghid metodologic privind exercițiile de drept francez
pentru studenții străini

L'étudiant étranger venant poursuivre ses études en France exprime souvent les difficultés sérieuses qu'il rencontre lors de la découverte de la méthodologie « à la française », et notamment de la structure souvent binaire de la réflexion du juriste français.

La forme et la méthodologie n'étant qu'un reflet du fond et de la façon de penser, c'est tout naturellement que l'Association Capitant a souhaité relever le défi de faciliter l'accès des étudiants étrangers à la méthodologie des exercices juridiques français, et par là, plus largement, à la culture juridique française.

C'est ainsi qu'est mis à leur disposition un «Petit guide de conseils méthodologiques des exercices de droit français à destination des étudiants étrangers », en plusieurs langues.

L'étudiant y trouvera des conseils généraux, suivis de fiches méthodologiques relatives à la dissertation, au commentaire de texte ou d'article de loi, à la fiche de jurisprudence, au commentaire de décision de justice et enfin au cas pratique.

ASSOCIATION HENRI CAPITANT

12, Place du Panthéon
75005 Paris
contact@henricapitant.org
www.henricapitant.org

Association reconnue d'utilité publique en France, par décret du
Gouvernement en Conseil d'État en date du 12 juillet 1939.

@AssoCapitant
@associationhenricapitant

#AssoCapitant
#AHC
#Capitant